

“Hij zit nog heel lang in bad, hoor.”

Dat riep de buurvrouw van Willy naar de Duitse soldaat die beneden stond te wachten. Oorlogsherinneringen van Willy, een tuinderdochter aan de 's Gravenweg.

Luchtdruk

Ver van het centrum wonend herinnert een kind zich niet de verzengende vlammen en de neerstortende gevels. Het bombardement trof de tuinderdochter Willy Ooms, wonend op de 's Gravenweg 650, verwarrend simpel en alleen in haar oren. Door de luchtdruk en de trillingen van de explosies rinkelde de trekbel in de gang van het huis onheilspellend, terwijl er niemand aan de deur stond. Daar begon de oorlog toen ze zes jaar oud was.

Al die mensen plots op de tuin De dagen na het bombardement trokken de mensen uit het centrum weg en kwamen de 's Gravenweg op gelopen. Hun huis, zo veilig in het groen van de tuindergronden verborgen, stroomde vol. Immers, de ouders van Willy hadden een groot hart. Op zolder, in de schuur en in sommige kamers van het huis logeerden de ontheemden, sommigen slechts gekleed in een pyjama. Willy vond het gezellig, al die mensen plots op de tuin. Haar vader legde in de grote schuur stro op de laadkar van de vrachtwagen, waarmee normaliter de groente naar de veiling werd gebracht. De kar diende als bed voor gasten. De kruiwagen was de wieg van een baby die mee was gekomen met een angstige moeder. Later haal-

de haar vader spullen van haar nicht uit het gebombardeerde gedeelte en wat heel uit het puin was gekomen, werd opgeslagen in diezelfde schuur. Bij latere bombardementen zochten haar ouders, broers en zussen dekking in de kelder, ieder met een tasje waarin kleren en spulletjes waren gestopt, net zo lang tot de vliegtuigen niet meer hoorbaar waren.

Amateursigaretten

Dan die herinnering dat haar vader iemand naar de stad had gebracht en 's nacht terugliep naar het huis op de 's Gravenweg in het pikkedonker. Door de verduistering was nergens licht en had haar vader zich vergist, stapte naast de brug in de

Haar vader verbouwde namaaktabak, waarvan de knechten na de oorlog zeiden dat het afschuwelijk vies smaakte. Verder verliep haar jeugd zonder echte oorlogsherinnering, tot de honger uitbrak in het laatste jaar voor de bevrijding. Tien jaar was ze inmiddels.

Honger

Elke dag dat jongetje uit de stad dat mee at, eerst zijn pet afdeed en bad, het bord leegde en weer netjes vertrok. Zo ging dat 6 maanden lang en na de oorlog hebben ze dat jongetje nooit meer gezien. De lange rij mensen voor het huis als haar vader heimelijk met de schouw (= platte schuit) naar de weg

sloot en druipend klopte hij op de deur. Natuurlijk hebben ze gelachen de volgende ochtend. Ze rookten 'amateursigaretten'.

voer om groente en aardappelen weg te geven. Bij sommigen was de honger zo groot dat Willy zag dat zij onmiddellijk hun tanden zetten in de rauwe kool en sla. De boete was hoog als de Duitsers je ontdekten. Immers, de tuinders dienden alles af te geven, zodat het naar Duitsland verscheept kon worden. De diefstal van de aardappelen door het kelderraam, het stelen van de konijnen uit de schuur, het onvreemden van de kat van het meisje van de gebombardeerde slagerij aan de Goudse Rijweg (want kat smaakte als konijn). In die laatste jaren was niets meer heilig.

Razzia's

De razzia's maakten daar een eind aan. Op een dag werden

alle knechten uit de tuin opgepakt. Langzaam hadden zij zelf ook niets meer te eten. Een keer moesten ze emmers water halen toen jonge mannen door de Duitsers

over de 's Gravenweg werden afgevoerd naar kamp Amersfoort en hele erge dorst hadden. Sommigen ontsnapten en verborgen zich in de tuin. Dan hun buurvrouw Valk die een in de sloot gesprongen man - een poging om te ontsnappen - boven in bad deed. Onder aan het huis op de weg de Duitser die bleef wachten 'tot mijnheer weer beneden kwam'. Ze gooide het raam boven open en riep de jonge Duitser toe dat het nog heel lang kon duren daar boven in bad... toch is hij afgevoerd ondanks dit kleine heldendom van mevrouw Valk.

Het laatste oorlogsjaar

Langzaam veranderde de 's Gravenweg en stond nergens meer een boom. Illegaal gekapt en op-

gestookt in onbekende oventjes ergens in Rotterdam. Ze vergeet niet meer het snerpende geluid van metaal over de stenen van de weg toen de vrachtwagen van haar vader Ooms door de Duitsers werd weggesleept. Het had niet geholpen dat hij de banden van de velgen had gehaald en had verborgen op zolder. De Duitser die boven wilde kijken ontvluchtte gehaast het huis toen haar moeder van de overloop riep "pas op, er ligt hier een kind met difterie". Dan het opeisen van hun voorkamer en er worden enkele Duitsers ingekwartierd want zij hadden immers een telefoon. Haar vader kon niets meer doen, voor niemand. Dat laatste oorlogsjaar, zo weet zij nog, lag er veel ijs en sneeuw. Het was zo koud.

Als ik terugloop naar mijn huis, zie ik Willy uit het raam kijken. We hebben veel gelachen vanavond maar het voelt nu ook als weemoed.

Rik Roelfzema

U kunt eventuele reacties sturen naar d.roelfzema@upcmail.nl. ■

“Meester Bert” neemt afscheid

Na bijna 20 jaar heeft directeur Bert Hoogwerf basisschool Pluspunt verlaten. Aan het einde van zijn carrière wilde hij nog één nieuwe uitdaging aangaan en heeft hij de functie van meerscholen directeur aanvaard in Rotterdam Zuid.

Het was te kort dag om een afscheid te organiseren vóór zijn vertrek, maar uitstel is natuurlijk geen afstel. Wij willen alle

(oud)ouders en oud-leerlingen uitnodigen op de receptie van vrijdag 13 mei, tussen 15.15 en 17.00 uur.

Voor een goede organisatie is het wel noodzakelijk dat bekend is hoeveel mensen aanwezig zullen zijn. U wordt daarom gevraagd het uiterlijk vrijdag 6 mei te laten weten als u hierbij aanwezig wilt zijn. Dit kan bij administratie@obs-pluspunt.nl. ■

Buurtschoolwerk op wielen

Het busje van 'Buurtschoolwerk op wielen' zit vol met materialen om met kinderen te spelen en te sporten; op pleinen, in straten, tijdens de schoolpauzes en na schooltijd. 'Buurtschoolwerk op wielen' begeleidt kinderen bij activiteiten en werkt samen met hen aan een gezellig en sociaal speelklimaat.

Op het plein van de Jan Antonie Bijlooschool, Rodaristraat

31-33, komt het busje tijdens schoolweken om de week op vrijdagmiddag van 15.00 tot 17.00 uur. Voor het eerst na verschijning van deze krant op vrijdag 20 mei.

Op het schoolplein aan de Maria Wesselingstraat komt het busje ook om de week tijdens schoolweken op vrijdagmiddag van 15.00 tot 17.00 uur. Voor het eerst na verschijning van deze krant op vrijdag 13 mei 2011. ■